

Тренінг

«ЛЮДИНА – НЕ ТОВАР»

Мета заняття: поінформувати учнів про явище торгівлі людьми як прояву сучасного рабства, про причини та наслідки людської дискримінації; сформувати у школярів навички обачної поведінки та вміння захищати власну гідність; виховувати толерантне ставлення до потерпілих від торгівлі людьми та негативне ставлення до цього явища як жорстокого порушення прав людини.

Обладнання: роздатковий матеріал (буклети, маркери, ватмани, стікери), комп'ютер, запис документального фільму «Життя на продаж», вербальна наочність

Категорія учнів: 9 клас (13-14 років)

Тривалість заняття: 1 год. 20 хв.

Епіграф: «Ніхто не повинен бути в рабстві або у підневільному стані; рабство і работоргівля забороняються в усіх видах».

Загальна декларація прав людини

Хід заняття:

I. ОРГАНІЗАЦІЙНА ЧАСТИНА.

1. Привітання і прийняття правил. (3 хв.)

- Доброго дня, учні! Займіть, будь ласка, місця і розпочинаємо працювати. Зустріч наша пройде у формі тренінгу, що триватиме 1,20. Тому нам варто прийняти правила поведінки, щоб наша робота була більш результативною.

- бути активними;
- співпрацювати одне з одним;
- піднімати руку, а не викрикувати;
- поважати думку співрозмовників...

2. Знайомство. (2 хв.)

- Почнемо із знайомства. Зараз кожен називає своє ім'я...і країну, яку би залюбки хотів відвідати.

II. ОСНОВНА ЧАСТИНА

1. Вступ. (2 хв.)

- Наша планета Земля – прекрасна. Чи не так? Ніхто б мабуть не відмовився від подорожі навколо світу. На сучасній політичній карті світу налічується 236 країн і територій. Політична карта постійно змінюється: зникають і виникають нові держави, змінюються кордони вже існуючих країн, переіменюються назви. У стародавній період (до V ст.) відбувалось утворення таких могутніх держав як Єгипет, Римська Імперія, Греція. У середньовічний період (з V по XV ст.) політична карта поповнилась Візантією, Київською Руссю, Англійським королівством. В Новий період (з XV ст.) була сформована система найбільших Європейських держав з Англії, Іспанії, Португалії, Франції, Німеччини, Нідерландів. Створювалися нові держави переселенського типу в Америці та Австралії. Після Першої світової війни утворилася нова супердержава – СРСР, до складу якої входила і Україна, пізніше з'явилися нові незалежні країни: Польща, Фінляндія, Югославія, Чехословаччина і т.д. Після Другої світової війни знову відбувся перерозподіл територій. Багато країн Африки, Азії здобули незалежність. На кінець XX ст. відбувся крах соціалістичних країн, а Німеччина наприклад возз'єдналась в єдину державу.

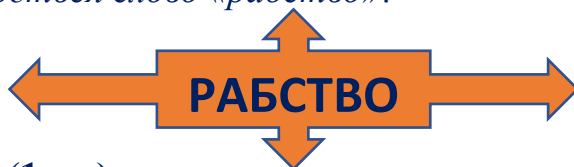
Тобто час ішов, багато чого змінювалось, виникали чи зникали цілі держави. Але було дещо, що переслідувало людство віками. І сьогодні ми ніби живемо в цивілізованому світі, але в ньому, на жаль, лишаються негативні сліди ще античних часів.

2. Історичний коментар (3 хв)

- Погляньте на малюнок...(дод.1) Яким одним словом можна охарактеризувати побачене? РАБСТВО...Рабство виникло на рубежі 4 і 3-го тисячоліть до н.е. у найбільш розвинутих тоді країнах Азії та Африки, а найвищого свого розвитку досягло у Стародавній Греції і Стародавньому Римі. Рабовласницький лад почав формуватися в часи розпаду первіснообщинного ладу, коли внаслідок появи бронзових та залізних знарядь праці, вдосконалення та розвитку виробництва стало можливим одержання не тільки необхідного, але й додаткового продукту. І тоді вожді чи інша родова знать почали привласнювати частину створеного продукту. Примус до праці іншої людини, тобто раба, здійснювався під страхом смерті. Через надмірно інтенсивну працю, постійне напівголодне існування сотні й тисячі рабів вмирили. Звичайно існувала непримиренна боротьба між рабами і рабовласниками, яка часто переростала у цілі повстання рабів. Падіння Римської імперії у 5-му ст. до н. е. мало покласти кінець рабовласництва, але незважаючи на те, що рабовласницький лад ніби давно зійшов з історичної арени, його пережитки ще досі існують.

3. Асоціативний куц. (3 хв.)

- З чим у вас асоціюється слово «рабство»?

4. Мозговий штурм.(1 хв.)

- Загальна декларація прав людини твердить «Ніхто не повинен бути у підневільному стані; рабство і работоргівля забороняються в усіх видах».

- Як ви гадаєте після заборони ООН работоргівля зникла? (Ні)

- Як сьогодні проявляється рабство? (Торгівля людьми – це сучасний прояв рабства)

5. Оголошення теми заняття. (1 хв.)

- Отже нині ми говоримо про торгівлю людьми як вияв сучасного рабства і наша година спілкування має назву «Людина – не товар». Ми обговоримо причини та наслідки людської дискримінації й навчимося правильної безпечної поведінки під час пошуку роботи, особливо за кордоном

6. Очікування. (2 хв.)

- Ви вже почули тему зустрічі, тому давайте перед тим як розпочати основну частину тренінгу запишімо наші очікування від нього. Що ви очікуєте дізнатись, почути, побачити, навчитись на сьогоднішньому тренінгу? Запишіть, будь ласка, на ось таких зернятках (дод.2). А в кінці заняття подивимось чи проростуть наші зернятка і чи дадуть свій урожай.

7. Робота в групах. (3 хв.)

- Поділімось на дві групи за допомогою кольорових фігур.

1 група. Спробуйте з запропонованих країн обрати 10, в яких на вашу думку досі процвітає сучасне рабство. (*Австрія, Індонезія, Швеція, Конго, Бельгія, Нігерія, Австралія, Росія, Канада, Північна Корея, Іспанія, Узбекистан, Великобританія, Бангладеш, Франція, Пакистан, Німеччина, Китай, США, Індія*)

2 група. Спробуйте з запропонованих країн обрати 10, в яких на вашу думку активно борються з сучасним рабством. (*Австрія, Індонезія, Швеція, Конго, Бельгія, Нігерія, Австралія, Росія, Канада, Північна Корея, Іспанія, Узбекистан, Великобританія, Бангладеш, Франція, Пакистан, Німеччина, Китай, США, Індія*)

8. Перегляд відео-сюжету. (5 хв.)

https://www.youtube.com/watch?v=IKQCGDkP_Tc

- А тепер дізнаємось правду. Під час перегляду відео-сюжету ви повинні правильно відтворити :

1 група. Топ 10 країн, що живуть в сучасному рабстві.

2 група. Топ 10 країн, що найактивніше борються з рабством

(Учням роздаються лише смужки з назвами країн (дод.3,4))

9. Мотивація пізнавальної діяльності. (1 хв.)

- Важливо як ніколи поговорити про такий феномен як торгівля людьми. Адже в сучасному світі, як бачите, він широко розповсюджений. Ви вже дев'ятикласники і зовсім скоро стикнетесь з пошуком роботи. І сьогодні серед молоді є така тенденція, що робота за кордоном – набагато краща, ніж в нас в Україні, тому що високооплачувана. Але чи все так безпечно, як ми собі малюємо, одягаючи рожеві окуляри? Чи можемо ми заходити в воду, не знаючи броду?

Багато людей, українців в тому числі, перебуває в складному економічному і соціальному становищі. Це жорстока правда. У пошуках кращої долі тисячі наших земляків їдуть в інші країни на заробітки. Та часто замість хорошої роботи отримують рабство, а замість соціальних гарантій – страждання, як фізичні, так і психічні.

10. Аналіз буклету (4 хв.)

- За даними Міжнародної організації з міграції, за період незалежності близько 160 тисяч українців потрапили в рабство. Обговорімо статистику.(дод.5)

Тобто:

- ❖ Чоловіки частіше потрапляють в рабство, ніж жінки. Можливо це пов'язано з тим, що вони частіше загалом і їдуть на заробітки, бо саме чоловіки в нашій країні матеріально забезпечують свої сім'ї.
- ❖ Навіть в Україні можна потрапити в рабство.
- ❖ Освіта не грає ролі. Жертвою може стати кожен, незалежно від рівня інтелекту.
- ❖ Найчастіше люди потрапляють в трудову експлуатацію, але жінки також часто потрапляють і в сексуальне рабство.

11. Перегляд фільму (20 хв.)

https://www.youtube.com/watch?v=3yGUs-F_4cE

- Зараз ми переглянемо документальну стрічку «Життя на продаж», де описані три реальні історії українців, які стали жертвами торгівлі людьми. Після цього ми виконаємо ряд практичних вправ.

12. Руханка (2 хв.)

- Ми трохи засиділись під час перегляду фільму, тому пропоную зробити руханку, а заодно і поділимось на групи, в яких ви надалі працюватимете. Пропоную кожному витягнути смужку, на якій написана або назва держави, або назва міста. Ваше завдання, щоб кожна країна знайшла свою столицю. Думаю, зібравшись за кордон, нам такі знання знадобляться.

13. Вправа «Ланцюг злочинних дій». Робота в парах. (3 хв.)

- Переглянувши фільм, ми можемо тепер розуміти як відбувається торгівля людьми. Давайте відтворимо «ланцюг дій торгівців людьми»(дод.6). Працюємо у парах.

Отже торгівля людьми означає здійснення з метою експлуатації вербування, перевезення, продаж, утримання і примушення людей до праці шляхом погроз, шахрайства, обману, зловживанням владою, вразливістю положення.

14. ВВербування Перевезення Продаж Насильне утримання Примус до праці
- Чому трапляється в сучасному цивілізованому суспільстві рабство? Які причини торгівлі людьми? Зараз кожна група повинна обрати запропоновані причини і представити і пояснити їх іншим групам у вигляді міні-презентації (учням на допомогу можна надати готові фото та малюнки – дод.7)

Скрутне економічне становище.

Погана поінформованість.

Недосконале правосуддя.

Відкриття кордонів.

Різниця між багатими і бідними державами.

Корупція в державних органах.

Формування кримінальних об'єднань.

Поширення насильства.

15. Вправа «В павутинні». (4 хв.)

- Переглянувши фільм, ми хоча б приблизно тепер знаємо, що відчуває людина, яка побувала в рабстві? (кидаємо одне одному клубок ниток і називаємо почуття). Як бачите, людина опиняється в заплутаному павутинні і щоб з нього виплутатись їй потрібна підтримка. Тепер спробуйте знайти слова підтримки для постраждалої людини (розпутуємо павутиння в зворотному порядку).

16.Імпровізована акція (3 хв.)

- 18 жовтня 2007 року за ініціативи Європейського Парламенту був започаткований день боротьби з торгівлею людьми. 30 липня – це день, коли звертають найбільше увагу на цю проблему. Є життєво важливим підвищення рівня обізнаності суспільства щодо такого явища як торгівля людьми. І ми зараз зробимо імпровізовану акцію «Скажи «ні» сучасному рабству». (на допомогу учням можна надати соціальні буклети, з яких вони можуть використати схематичні значки та написи – дод.8)

17. Обговорення. (2 хв.)

- Пригадуєте, яку країну ви назвали на початку нашого заняття, куди б ви хотіли поїхати? А тепер уявіть, що ви хочете туди не просто поїхати відпочити, а попрацювати?

- ✓ Підніміть руки ті, хто знає мову цієї країни.
- ✓ А тепер ті, хто знає культурні і релігійні норми цієї країни.
- ✓ А тепер ті, хто знає законодавство цієї країни.

- Отже, більшість із нас не знають ні мови, ні законів тих країн, де хотіли б працювати. Як ви думаєте, ті дівчата, жінки, чоловіки, що їдуть із нашої країни в пошуках кращого життя, вони краще інформовані? Ось тому існує ризик для нас та інших, коли ми отак «не знаючи броду ліземо у воду»?

18. Вправа «Безпечний шлях» (3 хв.)

- Переважно люди їдуть на нелегальну роботу. Але це небезпечно!

Ви повинні знати про такі можливі наслідки нелегального працевлаштування:

- на вас чекає важка й неprestижна праця;
- праця може бути ненормована, упродовж цілого дня і без вихідних;
- ви не будете захищені трудовим законодавством;
- вам можуть не заплатити обіцяних грошей або заплатити тільки частину;
- ви не зможете отримати медичну допомогу;
- вас можуть оштрафувати або навіть ув'язнити;
- можливо, житимете в атмосфері насильства або потрапите в рабство.

«Доля раба — терпіти кривду й наругу, зносити насилля». Так говорив ще давньогрецький драматург Еврипід. Та з того часу нічого в цьому плані не змінилось. Доля раба така сама. Тому подбаймо про свою безпеку, щоб не стати рабом.

Зараз ми складемо безпечний шлях до закордонного працевлаштування. (дод.9)

19. Пам'ятка безпеки. (2 хв.)

- Зараз я роздам кожному з вас пам'ятку, яка допоможе вам та вашим близьким. Що потрібно знати українським громадянам, які збираються працювати, навчатися або одружуватися за кордоном, щоб запобігти торгівлі людьми?

ХОЧЕШ ЗА КОРДОН? ПОДБАЙ ПРО БЕЗПЕКУ!

1. Нікому не довіряй свій паспорт. Документи, що засвідчують особу, завжди повинні знаходитися при тобі.
2. Якщо ти збираєшся працювати за кордоном, потурбуйся, щоб трудовий контракт був написаний зрозумілою мовою, а також щоб умови, місце та час майбутньої роботи були чітко обумовлені.
3. Залиш родичам або друзям детальну інформацію про своє перебування за кордоном з адресою та контактними телефонами, а також копією свого паспорта та контракту.
4. Не забудь з'ясувати номери телефонів українських посольств за кордоном. Якщо ти опинишся у скрутній ситуації або тобі щось загрожує - звертайся до них.
5. У зарубіжних країнах активно працюють неурядові організації та служби, котрі надають допомогу особам, які опинились у скрутному становищі. Перш ніж їхати в іноземну країну, дізнайся про їх наявність.
6. Термін перебування на території іноземної держави вказаний у візі. Порушення візового режиму унеможливить наступний виїзд за кордон.
7. Не забувай, що елементарні знання іноземної мови значно полегшить твоє перебування за кордоном та виручить у скрутну хвилину.
8. Діє спеціальна інформаційна лінія із запобігання торгівлі людьми. Зателефонуй і дізнайся:

- про особисту безпеку при від'їзді за кордон;
- про правила реєстрації шлюбу з іноземцем;

- *про правила укладання трудових контрактів;*
- *про проблеми, пов'язані з нелегальною міграцією;*
- *про українські й міжнародні організації, які надають допомогу потерпілим від торгівлі людьми;*
- *про роботу українських консульств за кордоном.*

III. ЗАВЕРШАЛЬНА ЧАСТИНА

1. Підсумок. (1 хв.)

- Звичайно, торгівля і рабство людьми є лише частиною проблеми нелегальної трудової міграції — адже поки в нас у країні не з'явиться достатня кількість робочих місць, проблема буде існувати. А безробіття в Україні, нажаль, щорічно зростає. Та без володіння іноземною мовою, відповідної освіти та високої кваліфікації отримати достойну роботу за кордоном майже неможливо. Тому перш ніж вирішувати свою долю, добре все обдумайте. Чи варто ризикувати власною безпекою та власним здоров'ям заради високооплачуваної роботи. Можливо інколи краще заробляти менше, але відчувати захищеність? Знайте про свої права і можливості...

2. Вправа «Урожай». (4 хв.)

- Пам'ятаєте, що очікували від нашого тренінгу? Думаю, що ваші очікування справились. Напишіть на кожній зернині, що нового і цікавого ви дізнались і посадіть ось таку «пшеничку» (дод.10). Наш тренінг дав, як всі бачимо, певний «урожай» і ви дізнались багато нового й корисного для себе. Дякую за активну участь. Бажаю вам успіхів!